

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M im@im.dk
W www.im.dk

Folketingets Kommunaludvalg

Dato: 13. april 2012
Enhed: Kommunaløkonomi
Sagsbeh.: nmj
Sags nr.: 1204550
Dok. nr.: 891034

Folketingets Kommunaludvalg har den 30. marts 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 126 (Alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jacob Jensen (V):

Spørgsmål nr. S 126:

"Vil ministeren gennemgå og kommentere de væsentligste synspunkter i CE-POS arbejdsrapport nr. 18 fra marts 2012 og sammenstille disse med modsvarende hovedsynspunkter i betænkning 1533 af 26. marts 2012 (Kommunale udgiftsbehov og andre udligningstekniske spørgsmål)?"

Svar:

Det omtalte arbejdsrapport har titlen: "Den kommunale overudligning – en analyse af baggrunden for den negative sammenhæng mellem beskatningsgrundlag og serviceniveau i kommunerne".

I arbejdsrapporten er der set på sammenhængen mellem kommunernes beskatningsgrundlag og serviceniveau i perioden 1993-2011. Historisk set har der været en positiv sammenhæng mellem kommunernes beskatningsgrundlag og serviceniveau. Det vil sige, at der har været en tendens til, at kommuner med højt beskatningsgrundlag også havde et relativt højt serviceniveau, og at kommuner med lavt beskatningsgrundlag også havde et relativt lavt serviceniveau.

Denne tendens er dog blevet svagere gennem årene. Arbejdsrapporten viser således, at tendensen er, at kommunernes serviceniveau ikke i samme grad som tidligere afhænger af beskatningsgrundlaget, men at kommuner med lavt beskatningsgrundlag kan have et lige så højt serviceniveau som kommuner med højt beskatningsgrundlag.

Denne tendens forklares i arbejdsrapporten primært med to forhold: skattestoppet og den kommunale udligning.

Skattestoppet har betydet, at der kun er sket få og marginale ændringer af den enkelte kommunes beskatningsniveau siden 2001. Historisk set har kommuner med lavt beskatningsgrundlag haft en højere skat end de mere velstillede kommuner. Disse forskelle er fastholdt siden indførelsen af skattestoppet,

uanset at der i de senere år er sket en vis formindskelse af variationen i kommunernes beskatningsgrundlag pr. indbygger. Det har ifølge arbejdsrapporten ført til, at nogle kommuner med lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger har haft en vis vækst i beskatningsgrundlaget, som har ført til større indtægter i disse kommuner. Denne indtægtsfremgang kunne enten føre til en nedsættelse af beskatningsniveauet eller en forøgelse af udgifterne. Ifølge arbejdsrapporten har det i praksis ført til en forøgelse af udgifterne, således at serviceniveauet i disse kommuner har nærmet sig serviceniveauet i kommunerne med højere beskatningsgrundlag.

Den anden del af forklaringen i arbejdsrapporten er den kommunale udligningsordning. I forbindelse med kommunalreformen blev udligningsniveauet forhøjet. Det har tilført yderligere midler til de svageste kommuner og har medvirket til, at disse kommuner nu kan holde et serviceniveau på linje med de mere velstillede kommuner.

I arbejdsrapporten strammes konklusionen dog yderligere. Det hævdes, at der for 2011 er opstået en situation, hvor der er en negativ sammenhæng mellem kommunernes beskatningsgrundlag og deres serviceniveau. Det vil sige, at der skulle være en tendens til, at kommuner med lavt beskatningsgrundlag skulle have et højere serviceniveau end kommuner med et højere beskatningsgrundlag. Det kaldes i arbejdsrapporten for en ny form for overudligning.

Der er dog tale om en stramning af konklusionen, som ikke kan underbygges af analysen. Det fremgår således af arbejdsrapporten, at den nævnte sammenhæng for 2011 ikke er statistisk signifikant. I den centrale figur i arbejdsrapporten (figur 5), som viser sammenhængen mellem kommunernes serviceniveau og beskatningsgrundlag for hvert af årene 1993-2011, fremgår det således direkte af en anmærkning: "Sammenhængen er ikke signifikant på et 5% signifikansniveau for 2001-2007 og 2010-2011".

Det skal i øvrigt bemærkes, at nøgletallet for kommunernes serviceniveau må anvendes med forbehold. Nøgletallet afhænger af den aktuelle definition af det kommunale udgiftsbehov og kan endvidere dække over effektivitetsforskelle frem for serviceforskelle.

Med hensyn til spørgsmålet om de modsvarende synspunkter i betænkning 1533 skal det indledningsvist bemærkes, at det overordnede formål med den kommunale udligning er at sætte alle kommuner i stand til at holde et gennemsnitligt serviceniveau med en skatteprocent tæt på gennemsnittet.

Dette formål er i vidt omfang tilgodeset i den nuværende udligningsordning. Alle kommuner er således i stand til at holde et serviceniveau tæt på gennemsnittet, uanset om de har et højt eller et lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger. Det understøttes for så vidt også af analyserne i arbejdsrapporten fra CE-

POS, hvor det som nævnt fremgår, at der ikke for årene 2001-2007 og 2010-2011 har kunnet påvises et signifikant sammenhæng mellem kommunens serviceniveau og beskatningsgrundlaget pr. indbygger.

Det skal dog samtidig bemærkes, at der stadig er en tendens til, at kommuner med lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger udskriver en højere skat end de mere velstillede kommuner.

Med hensyn til betænkning 1533 skal det endvidere bemærkes, at det primære fokus for betænkningen har været en analyse af opgørelsen af det kommunale udgiftsbehov. Denne analyse er baseret på en gennemgang af udgifterne på de enkelte sektorområder, herunder en række sociale udgiftsområder som fx det specialiserede socialområde og førtidspensionsområdet. Formålet har været at vurdere mulighederne for en mere præcis og retvisende opgørelse af udgiftsbehovet med fokus på socioøkonomisk betingede udgiftsbehov. På den baggrund opstilles der i betænkningen nogle muligheder for en justering af udgiftsbehovsopgørelsen.

Formålet med betænkningen har således ikke været at lægge op til en mere grundlæggende reform af udligningen. Der sigtes ikke mod en forøgelse af udligningen eller mod en bestemt fordelingsvirkning, men primært mod en teknisk justering af udgiftsbehovsopgørelsen med henblik på at gøre den mere retvisende.

Med venlig hilsen

Margrethe Vestager